

Farging av ull og silke med blærelav

Oppskrift på salmiakkgelé!

Oppskrift og farging: Hanne Beate Thomsen Bilder Kristine Fornes

Blærelav er brun og sort og vokser på fjell og stein, ofte langs kysten. Den er festet til et punkt på underlaget som kalles navlen.

Å farge garn og stoffer med planter, sopp og lav er en gammel kunnskap. Men i dagens samfunn får vi kjøpt alt ferdig i butikken, så kunnskapen om teknikken er i ferd med å forsvinne. Det viktig å ta vare på denne tradisjonen og bringe kunnskapen videre. Plantefarging tar tid, det er ikke unnagjort i en fei. Men når du først kan det, er det lett å komme i gang.

Være varsom med lav. Den vokser langsomt så vis respekt. Man skal aldri renske en vokseplass for lav eller andre planter.

Ulike typer lav gir gul-, rød- og grønnbrune farger. Hvis du bruker jerngryte vil du få en mørkere farge. Men blærelaven er et unntak der den ligger på steinen grå og blek. Den skjuler en helt fantastisk lillafarge i mange valører som kommer frem når man koker den. Men først må blærelaven lagres på et glass med salmiakk. Du trenger ikke beise når du farger med lav. Laven inneholder de stoffene som trengs for at fargen fester seg.

Dette trenger du:

- Blærelav
- Glass med lokk
- Salmiakk
- Vann
- Litermål
- Vekt
- Isbiter

Oppskrift på salmiakkgelé:

Vei opp 50 gram blærelav. Dette vil holde til 100 gram garn. Du kan også farge stoffer.

½ dl salmiakk

3 ½ dl vann

Settes i Norgesglass i 14 dager.

Etter 14 dager kan du åpne glasset og helle det i en kjele.

Kok opp til 90 grader og la det koke i en time, da blir det gele.

Nå er det klart til farging. Jo mer garn du har oppi, jo svakere vil fargen bli. Prøv deg frem først med 100 gram garn og legg det ned i kjelen.

Kok opp til 80-90 grader og la det trekke en time i kjelen.

Pass på at ulla ikke koker, da blir ullfiberen som en piggråd. Oppvarming og avkjøling bør skje gradvis for ulla er var for bråe temperaturforandringer. Ta ullen ut av kjelen etter en time. Du kan bruke fargesuppa flere ganger. Kjøl ned med isbiter slik at fargebadet blir kaldere. Da kan du legge i nytt garn

La garnet ligge og hvile til det blir kaldt. Skyld det i kaldt vann og klem ut vannet og heng det opp til tork. Lykke til!

Blærelav, overside

Blærelav, underside

